

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра Педагогіки, методики та менеджменту освіти

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерській) _____
галузь знань _____ 01 Освіта / Педагогіка _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 015. Професійна освіта _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ Професійна освіта (Машинобудування) _____
(шифр і назва)
спеціалізація 015.34 Професійна освіта (Машинобудування) _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ за вибором _____
(обов'язкова / за вибором)
інститут _____ ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія» _____

2024 / 2025 навчальний рік

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Педагогіка здоров'я» складено відповідно до освітньо-професійної програми Професійна освіта (Машинобудування) підготовки

_____ другий (магістерській) _____
 (назва рівня вищої освіти)
 спеціальності _____ 015. Професійна освіта _____
 спеціалізації 015.34 Професійна освіта (Машинобудування) _____

Інформація про кафедру	Кафедра педагогіки, методики та менеджменту освіти Department of Pedagogy, methods and management of education Посилання на сайт кафедри: http://pmpn.uipa.edu.ua/
Інформація про викладача (-ів)	1. Д. пед. н., проф. Брюханова Наталія Олександрівна посилання на профайл викладача: http://pmpn.uipa.edu.ua/?page_id=1641 Nataliabriukhanova@Karazin.ua
Сторінка дисципліни в системі дистанційного навчання	https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=11863
Консультації з викладачем (-ами)	Он лайн консультації: 1. Доктор педагогічних наук, професор Брюханова Наталія Олександрівна – щовіторка та щочетверга з 18 ⁰⁰ до 19 ⁰⁰

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Педагогіка здоров'я» є вибіркової у циклі підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та спрямована на набуття компетентностей у галузі здоров'язбереження, формування здорового способу життя. При її вивченні здобувачам вищої освіти потрібні базові знання зі шкільного курсу біології, зокрема біології людини, з хімії, безпеки життєдіяльності, психології. У межах дисципліни вивчаються здоров'яутворюючі аспекти життя людини та її здоров'язбережувальний потенціал.

Дисципліна складається з двох модулів: модуль 1 «Основи здорового способу життя та безпечного життєвого простору учасників освітнього процесу» та модуль 2 «Відновлення та захист здоров'я учасників освітнього процесу». Результатом вивчення дисципліни є формування здобувачів таких загальних компетентностей, як:

ЗК5 «Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети»,

ЗК6. «Здатність діяти соціально відповідально та свідомо»

та спеціальної компетентності СК4. «Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання».

Формування зазначених компетентностей дозволяє удосконалити soft skills (універсальні соціальні навички) здобувачів освіти шляхом розширення та поглиблення знань в галузі збереження здоров'я, як власного, так і оточуючих; формування здорового способу життя, а саме: структури, змісту, характеристик та вимог здоров'язбереження та безпечних моделей поведінки в закладах професійної (професійно-технічної) освіти України.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності мотивувати учасників освітнього процесу та рухатися до спільної мети у напрямі здоров'язбереження, спираючися при цьому на здатність діяти соціально відповідально та свідомо завдяки здатності аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання на шляху формування фахівців, що спроможні вирішувати проблеми збереження та покращення здоров'я у тих, хто навчає та навчається у закладах професійної (професійно-технічної) освіти України.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- сформувані у здобувачів вищої освіти чітке розуміння основ здорового способу життя та основних ризиків для здоров'я учасників освітнього процесу;
- навчити здобувачів вищої освіти використовувати знання особливостей психічного та фізичного розвитку молоді у процесі керівництва їхньою освітньою, трудовою та суспільною діяльністю;
- навчити здобувачів вищої освіти визначати джерела потенційних небезпек зовнішнього і внутрішнього середовища закладу освіти, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій;
- закласти у них основи профілактики професійного вигорання та регулювання власних емоційних станів;
- поглибити уміння здобувачів вищої освіти з безпечної поведінки для збереження здоров'я та життя; надання долікарняної невідкладної допомоги; оцінки стану власного здоров'я та здоров'я інших представників соціуму для визначення меж самолікування та моменту необхідності звернення за медичною допомогою;
- забезпечити у майбутніх фахівців інженерно-педагогічної галузі здатність практичного застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності та повсякденному житті.

1.3. Кількість кредитів

4

1.4. Загальна кількість годин

120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни <i>Педагогіка здоров'я</i>	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	

2-й	-й
Лекції	
18 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
22 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
80 год.	год.
у тому числі індивідуальні завдання	
Не передбачено	

1.6. Заплановані результати навчання

ПР 6. Організувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективно та об'єктивно оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

ПР 7. Створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ТА БЕЗПЕЧНИЙ ЖИТТЄВИЙ ПРОСТІР УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Тема 1. Здоров'язбереження в освіті та напрями його реалізації

Призначення та специфіка дисципліни. Обумовленість змісту педагогіки здоров'я цілями підготовки. Поняття про здоров'я, хвороби, профілактику, лікування, реабілітацію, здоровий спосіб життя.

Тема 2. Раціональне харчування учасників освітнього процесу.

Поняття та складові раціонального харчування. Голод, ситість, переїдання, надмірна вага. Санітарно-епідемічна безпечність продуктів харчування. Доступність чистої питної води.

Тема 3. Фізична культура і спорт. Режим праці та відпочинку педагогів та тих, що навчаються

Фізична активність, гіподинамія, перевантаження. Режим праці та відпочинку. Перерви у роботі, відпустки, сон.

Тема 4. Безпечне використання медикаментів

Значення фармації для відновлення здоров'я. Правила обігу ліків України та інших країн світу. Комплектування домашньої аптечки. Фальсифікація ліків та використання ліків з недоведеною клінічною ефективністю. Національний календар щеплень. Ризики відмови від вакцинацій.

Тема 5. Травматизм та його зв'язок з фізичною активністю і насильством. Булінг у закладах освіти.

Побутовий, виробничий та спортивний травматизм. Булінг в освіті. Насильство у сім'ї. Кримінальне та військове насильство.

Тема 6. Отруєння, опромінення, професійні хвороби

Харчові отруєння. Отруєння метанолом. Отруєння чадним газом. Отруєння грибами. Укуси отруйних змій. Професійні хвороби. Опромінення у побуті, літаках, медичних закладах, на виробництві.

Розділ 2. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗАХИСТ ЗДОРОВ'Я

Тема 7. Невідкладні стани: виживання на межі

Припинення «вітальних функцій». Невідкладні стани (шок, кома). Серцево-легенева реанімація. Евтаназія: законодавчі та етичні питання.

Тема 8. Донорство крові та органів: особливості здійснення учасниками освітнього процесу

Донорство крові та органів. Трансплантологія. Сучасний стан в Україні.

Тема 9. Серцево-судинні та легеневі хвороби. Перша медична допомога у закладі освіти та за його межами

Найбільш розповсюджені та значущі хвороби серцево-судинної системи. Гіпертонічна хвороба. Норма та патологічні показники артеріального тиску, критерії постановки діагнозу. Ішемічна хвороба серця, взаємозв'язок з інфарктом міокарду. Тромбоемболія. Невідкладна допомога при судинних кризах. Інсульт: природа хвороби, самостійне виявлення та своєчасне звернення за медичною допомогою. Пневмонії, діагностика та лікування. Туберкульоз легенів: діагностика, лікування, вакцинопрофілактика.

Тема 10. Інфекційні та паразитарні хвороби як в середовищі закладу освіти, так і поза ним

Особливо небезпечні хвороби за класифікацією ВООЗ. Поліомієліт: етіологія (інфекція, що його викликає), патогенез, клінічна картина, лікування, профілактика, прогноз. Геморагічні лихоманки. Жовта лихоманка. Протиепідемічні заходи: дезінфекція, дезінсекція, дератизація, деконтамінація. Сибірська виразка: етіологія, передача від тварин людині, клініка, лікування, профілактика, прогноз. Атипова пневмонія, викликана коронавірусом 2019-nCoV

Тема 11. Інклюзивна освіта

Інвалідність. Розподіл МСЕК на групи. Запобігання дискримінації та стигматизації людей з обмеженими можливостями. Допомога суспільства людям з інвалідністю. Інклюзивна освіта.

Тема 12. Психічне та психологічне здоров'я особистості. Професійне вигорання педагогів

Психічне здоров'я, його медичні критерії. Психічні розлади. Визначення рівню психічного розвитку. Можливості та техніки подолання конфліктів та підтримання емоційної рівноваги. Професійне вигорання педагогів

Тема 13. Статеве виховання та планування родини тих, що навчаються

Статеве виховання. Секс та сексуальність. Безпечний та небезпечний секс. Хвороби, що передаються статевим шляхом. Аборти. Планування родини.

Тема 14. Профілактика залежностей учасників освітнього процесу

Профілактика та відмова від тютюнокуріння. Зловживання спиртними напоями, їх наслідки для особистого здоров'я учасників освітнього процесу та суспільства, їх заборона та профілактика. Наркоманії та токсикоманії: найбільш значущі речовини, наслідки вживання, первинна, вторинна та третинна профілактики.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		лк	пз	лаб	інд	с.р.		лк	пз	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Класифікація, біохімічний склад та фізіологічні функції біологічно активних сполук												
Тема 1. Здоров'язбереження в освіті та напрями його реалізації.	8	2	1			5						
Тема 2. Раціональне харчування учасників освітнього процесу.	9	1	2			6						
Тема 3 Фізична культура та спорт, режим праці та відпочинку педагогів та тих, що навчаються.	9	1	2			6						
Тема 4. Безпечне використання медикаментів.	8	1	1			6						
Тема 5. Травматизм і його зв'язок з фізичною активністю та насильством. Булінг у закладах освіти	13	1	2			10						
Тема 6. Отруєння, опромінення, професійні хвороби.	13	2	2			9						
Разом за розділом 1	60	8	10			42						
Розділ 2. Відновлення та захист здоров'я учасників освітнього процесу												
Тема 7. Невідкладні стани людини: виживання на межі.	8	1	2			5						
Тема 8. Донорство крові та органів: особливості здійснення учасниками освітнього процесу.	6	1	1			4						
Тема 9. Серцево-судинні та легеневі хвороби. Перша медична допомога у закладі освіти та за його межами.	9	2	2			5						

Тема 10. Інфекційні та паразитарні хвороби як в середовищі закладу освіти, так і поза ним.	7	1	1			5					
Тема 11. Інклюзивна освіта.	6	1	1			4					
Тема 12. Психічне та психологічне здоров'я особистості. Професійне вигорання педагогів.	8	1	2			5					
Тема 13. Статеве виховання та планування родини тих, що навчаються.	7	1	1			5					
Тема 14. Профілактика залежностей учасників освітнього процесу.	9	2	2			5					
Разом за розділом 2	60	10	12			38					
Усього годин	120	18	22			80					

4. Теми лабораторних та практичних занять

4.1. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
Усього		

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Здоровий спосіб життя та його самооцінка учасниками освітнього процесу	1
2.	Оцінка раціону харчування учасників освітнього процесу.	2
3.	Визначення учасниками освітнього процесу оптимальної фізичної та спортивної активності	2
4.	Лікування, самолікування медикаментами та оцінка ризиків вакцинації учасниками освітнього процесу	1
5.	Побудова безпечного особистого простору в освітньому середовищі та за його межами.	2
6.	Визначення ризиків отруєння та опромінення учасників освітнього процесу	2
7.	Травматизм в освітньому середовищі та долікарняна допомога педагога при виникненні невідкладних станів у	2

	ньому	
8.	Визначення учасниками освітнього процесу готовності до донорства крові та органів.	1
9.	Надання педагогом першої медичної допомоги у закладі освіти та за його межами при серцево-судинних кризах та легеневих хворобах учасників освітнього процесу	2
10.	Дії педагогів в освітньому середовищі за умови виникнення в ньому інфекційних та паразитарних хвороб.	1
11.	Визначення особливостей організації освітнього процесу в умовах виникнення булінгу в закладі освіти	1
12.	Професійне вигоряння педагогів та психолого-педагогічна допомога за цих умов	2
13.	Статеве виховання та планування родини тими, що навчаються	1
14.	Дії педагога в напрямі профілактики в закладах освіти тютюнопаління, зловживання спиртними напоями, наркоманії та токсикоманії	2
Усього		22

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. 1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Головні ризики для особистого здоров'я у сучасному світі». 2. Складання словника за темою лекції. 3. Підготовка до практичного заняття. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	5
2	Тема 2. 1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Основні харчові компоненти – нормування, надмірне споживання та дефіцитні стани». 2. Складання словника за темою лекції. 3. Підготовка до практичного заняття. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	6
3	Тема 3. 1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Витрата калорій при заняттях різними видами спорту». 2. Складання словника за темою лекції. 3. Підготовка до практичного заняття. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	6
4	Тема 4. 1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Терміни придатності медичних препаратів». 2. Складання словника за темою лекції. 3. Підготовка до практичного заняття. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	6
5	Тема 5.	10

	<p>1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Ситуації з булінгом, за якими я спостерігав (ла) або брав (ла) у них участь».</p> <p>2. Складання словника за темою лекції.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття.</p> <p>Виконання завдань в системі дистанційного навчання.</p>	
6	<p>Тема 6.</p> <p>1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Вплив радіоактивного випромінювання на організм людини та захист від нього».</p> <p>2. Складання словника за темою лекції.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття.</p> <p>Виконання завдань в системі дистанційного навчання.</p>	9
7	<p>Тема 7.</p> <p>1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Транспортна імобілізація постраждалого».</p> <p>2. Складання словника за темою лекції.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття.</p> <p>Виконання завдань в системі дистанційного навчання.</p>	5
8	<p>Тема 8.</p> <p>1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Донорство органів за законодавством різних країн».</p> <p>2. Складання словника за темою лекції.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття.</p> <p>Виконання завдань в системі дистанційного навчання.</p>	4
9	<p>Тема 9.</p> <p>1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Фактори ризику інфаркту міокарда та інсульту».</p> <p>2. Складання словника за темою лекції.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття.</p> <p>Виконання завдань в системі дистанційного навчання.</p>	5
10	<p>Тема 10.</p> <p>1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати такі теми: «Вірусні гепатити», «Гонорея», «Туберкульоз», «Кір», «Правець», «Малярія».</p> <p>2. Складання словника за темою лекції.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття.</p> <p>Виконання завдань в системі дистанційного навчання.</p>	5
11	<p>Тема 11.</p> <p>1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Обмеження за різними захворюваннями учасників освітнього процесу».</p> <p>2. Складання словника за темою лекції.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття.</p> <p>Виконання завдань в системі дистанційного навчання.</p>	4
12	<p>Тема 12.</p> <p>1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати такі теми: «Позитивні та негативні емоції», «Розлади</p>	5

	особистості», «Межа між психічними захворюваннями та психічним здоров'ям», «Зниження інтелекту», «Психічний розвиток здорової людини за віком». 2. Складання словника за темою лекції. 3. Підготовка до практичного заняття. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	
13	Тема 13. 1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати тему «Терміни придатності медичних препаратів». 2. Складання словника за темою лекції. 3. Підготовка до практичного заняття. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	5
14	Тема 14. 1. Створення інтелект-карти за темою лекції. Самостійно опрацювати такі теми: «Алкоголізм та побутове пияцтво», «Світовий наркотрафік», «Ефективні програми реабілітації залежностей: світова та українська практика». 2. Складання словника за темою лекції. 3. Підготовка до практичного заняття. Виконання завдань в системі дистанційного навчання	5
	Разом	80

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання

У залежності від виду занять використовуються такі методи:

- на лекціях – різні види бесід, розповідь, пояснення, лекція; пояснювально-ілюстративний, репродуктивний та метод проблемного викладу з застосуванням мозкового штурму; ілюстрація та демонстрація;
- на практичних заняттях – тестування (педагогічне та психологічне), тренінг, виконання практичних завдань (вправ) репродуктивного та творчого характеру, моделювання й аналіз педагогічних ситуацій, мікровикладання;
- у ході самостійної навчально-пізнавальної діяльності – вивчення навчальної та наукової літератури; аналіз, систематизація, класифікація, конспектування освітньої інформації; виконання вправ, пошук відповідей на запитання, складання таблиць, створення інтелект-карт за темами лекцій.

8. Методи контролю

Поточний контроль – контроль на лекційних заняттях (складання інтелект-карти з теми у відповідності до презентації); усна доповідь (реферат, публічний виступ на практичних заняттях або коротка відповідь під час обговорення теми на практичному занятті); самостійне виконання завдань на сайті дистанційної освіти; складання словника; вхідний контроль; модульні контролю; виконання творчого завдання.

Підсумковий контроль – залік.

9. Схема нарахування балів для підсумкового семестрового контролю в формі заліку без виконання залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання														Контрольна робота (реферат), передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Сума
Розділ 1						Розділ 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	17	10	100
6	4	5	4	5	7	5	5	7	4	4	5	5	7			

T1, T2 ... – теми розділів

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
Шкала оцінювання**

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія [за заг. ред. Л. М. Рибалко]. – Тернопіль : Осадца В. М., 2019. – 400 с.
2. Міхеєнко О. І. Підготовка майбутніх фахівців зі здоров'я людини до застосування здоров'язміцнювальних технологій: теоретико-методичні аспекти : монографія / О. І. Міхеєнко. – Суми : Університетська книга, 2015. – 316 с.
3. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки : навч. посіб. / Ю. Д. Бойчук, К. І. Васильєва, А. І. Галій [та ін.] ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2018. – 337 с.
4. Сучасні підходи до розуміння сутності здоров'я людини та суміжних з ним понять. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. Ю. Д. Бойчука. – Харків : Вид. Рожко С. Г., 2017. – 488 с.

Допоміжна література

1. Гаркуша С. Проблема здоров'язбереження в історії вітчизняної педагогічної науки / С. Гаркуша // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. Серія «Педагогічні науки». 2015. – № 132. – С. 23–28.
2. Гончарук О. Л. Формування здоров'язбережувальних компетентностей учнів через запровадження здоров'язбережувальних технологій / О. Л. Гончарук // Основи здоров'я. – 2019. – № 6. – С. 2–11.
3. Гриньова М. В. Проблеми застосування здоров'язбережувальних технологій у загальноосвітньому навчальному закладі / М. В. Гриньова // Тези доповідей XIII міжнародної науковопрактичної конференції [Валеологія: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку], (9 квітня – 11 квітня 2015 р.), – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – С. 32–35.
4. Дікова-Фаворська О. М. Здоров'язберігаюча складова навчання в умовах карантину / О. М. Дікова-Фаворська // Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет конф. (28 – 29 травня 2020р., м. Київ). Уклад. : О. Ю. Дикий та ін. – Луцьк : СХУ імені Лесі Українки. 2020. – С. 423–424.
5. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія / за заг. ред. Л. М. Рибалко. – Тернопіль : Осадца В. М., 2019. – 400 с.
6. Новописьменний С. Формування базових компетентностей майбутніх учителів основ здоров'я / С. Новописьменний, Н. Дмитренко // Ukrainian professional education. Українська професійна освіта: наук. журн. / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2019. – Вип. 5. – С. 83–90.
7. Омельченко С. Відкрита соціально-педагогічна система вищого навчального закладу як передумова створення валеонасиченого здоров'язбережувального простору / С. Омельченко // Духовність особистості: методологія, теорія і практика : зб. наук. пр. / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, Наук.-дослід. ін-т духов. розвитку людини; гол. ред. Г. П. Шевченко. – Северодонецьк, 2017. – Вип. 2 (77). – С. 205–216.
8. Онищенко Н.П. Здоров'язбережувальні технології у системі підготовки майбутніх учителів до інноваційної діяльності / Н.П. Онищенко, О.Р. Лиховид // Молодий вчений. – 2016. – № 9. – С. 122–126.
9. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки: навч. посіб. / Ю. Д. Бойчук, К. І. Васильєва, А. І. Галій [та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2018. – 337 с.
10. Штефан Л. В. Здоров'язберігаючі технології у сучасній освіті / Л. В. Штефан // Когнітивні та емоційно-поведінкові фактори повноцінного функціонування людини:

культурно-історичний підхід: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, (Харків, 23 - 24 жовтня 2015 р.). – Харків : Вид-во «Діса плюс», 2015. – С. 148–149.

11. Shevchenko A. S. Formation of valeological competence in non-medical students / A. S. Shevchenko, L. V. Shtefan // Engineering and Educational Technologies. – 2021. – 9(4). С. 8–23. <https://doi.org/10.30929/2307-9770.2021.09.04.01>.

12. Shtefan L. V. The formation of a healthy lifestyle of engineers-pedagogues in the process of studying valeological disciplines / L. V. Shtefan, A. S. Shevchenko. Матер. IV Міжнар. наук.-практ. конф. «Актуальні тенденції розвитку освіти, науки та технологій» (м. Бахмут, 27 травня 2020 р.). С. 8–11. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3880794>.

13. WHO releases new International Classification of Diseases (ICD 11) // World Health Organization, Geneva, June 18, 2018. URL: [https://www.who.int/news-room/detail/17-06-2018-who-releases-new-international-classification-of-diseases-\(icd-11\)](https://www.who.int/news-room/detail/17-06-2018-who-releases-new-international-classification-of-diseases-(icd-11)).

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Сайт дистанційної освіти. Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua>
2. Закон України «Про освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Електронна система охорони здоров'я в Україні. Режим доступу: <https://ehealth.gov.ua>.
5. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України від 28 червня 1996 року. Дата оновлення: 02 червня 2016 року № 1401-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 20.08.2018).
6. Рекомендації про здорове харчування (схвалене МОЗ України): <http://www.prozdorove.com.ua>.

Зміст силабусу відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

В.о. завідувачки кафедри

Наталія БРЮХАНОВА